

Basef Amama Pol Nanda'am Mafe'ma Esis Galesia

Basef bandami Pol nanda'am mafe'ma esis Galesia

- 1:1-5 Pol na'ipasa basef bu'wami ma God nagiambamas na'a
1:6-2:21 Pol na'ipa esis Galesia basef bu'wami Godi etifim, ofagema
ma'i ape' mombale'efa Kraisi atona
3:1-4:31 Ape' mombale'efa Kraisi atona dei' God nofalapa epes bu'upai
andeande'. Mi'uli anama fowa' gani nase' Mosesanai owa'.
5:1-6:10 Kraisi nanda'apa mataga wafifipa ea' Ambal Bu'unai Godi
nagiambamapa manda' waf bu'unai atona
6:11-18 Pol na'ipasa sundumafuma andeande'ma enis epes si'ipas
sotopa' alop asasinai ea' na'ipasa basef akutaimi wapoti'
-

1 ¹Ae' Pol aposel Jisas Kraisi anda' basef amama. Ina anona aman nandandepe ma enda' maol aposel, owa'. Ahalomapa God nafela Jisas Kraisi nohafel hi'agif amam atom mosahe'e ma ape aposel awalipasa basef Godi. ²Esis Kristen sahin owan hiesi sape na'ae salome, wanda'mepago danifela ipe' Kristen hipei pape wambel hianai etap hiagoma Galesia.

³Ae' a'i Ahalomapa God noloma Jisas Kraisi Dembinai ape'inai monda'epa petaga la'ifipa miabiamepa na'a ma opalef ipe'imi mope awanem. ⁴Jisas Kraisi naila okom Ahalomapa Godi naga' ma naso' ambal ananinai nafe' ma God nakwaha waf aonai ape' manda'anai. Anan nanda'am na'ama natagahepa ma waf aonai hianai dei' nape etap anae'.

⁵Ae' a'i amam nematawa hiesi sefela agel Godi lu'una ma nafifili ananinai atona la'ela'ef. Endilisi.

Basef bu'wami Godi atom mape, anom basef owa'

⁶Ae' gegelasowe ma ipe' pakwaha waf bu'unai God nofalepa, naloma Jisas Kraisi nagiambamepa na'a. Dei' ipe' pakwaham mehip paila anom basef dambaimi. ⁷Basef bu'wami Godi amama atom. Ina anom basef

wapoti!, owa!. Dei! maina a'ipipa basef amama? Ae! egawa enis epes samboma basef bu'wami Kraisi ma ukup ipe'imi dei! sanda! ipe' ukup mololaepa. ⁸Ea! i'i ae! o enin epen o anona ensel nifi'i ilif heveni ni'ipipa anom basef owa! dende! ma basef amama afa! wa'ipipami, epen inima peme'an owa!, hapaini. Ae! a'i anona nemaf God nokwahin newala wambel aonai hel. ⁹Basef amama wali! wa'ipipam ea!, dei! a'ipipam wapoti!. I'i emi egafis si'ipipa anom basef owa! mefe! dende! si'i basef amama bu'wami Godi pagl'mami, ae! a'i epes isima God nokwahis sowala wambel aonai hel.

¹⁰Ipe' ukup mape ma'imama ma basef amama? Pa'i ae! a'iana enis epes sinifelowe sefela agel ae'anai? Owa!. Ae! a'i God atotona opaf bo'onama ae!. Ipe' pa'iam pa'i a'iana enis epes sinifelowe? Owa!. I'i enda' maola ai'ipa enis epesa opalef bo'oma ae!, ae! ina aman anda' maola Kraisi, owa!. Ae! ambaso'ami. Owa!. Ae! anda' maola Kraisi atona.

Fowa' God nofala Pola nanda' maol aposel nawalapa basef Godi

¹¹Sahin owan alupipei ae'ipei, ae! a'i ipe' pegawa basef ae'ami. Basef bu'wami Godi awalipipami, amama ina mataga okom enin epeni, owa!. ¹²Ae! ina efa'ama enin epen, owa!. Ina enin epen nawalipi basef amama ofagema, owa!. Jisas Kraisi atona nawalipi basef amama bu'wami.

¹³Waf fowa' anda'anai, esis sa'ipipana pegawana ea!. Fowa' anda' lotu ma God aila waf esis Juda sanda'anai. Ae! la'ifiwi ahambombaga esis Kristen epes Godi la'ifiwi. Ae! ina atilis uwahipis, owa!. Anda' maol la'ifiwi ma ahas hi'ilas.

¹⁴Ae! ikila! epes hiesi Juda alomas aol atona, ikila'asa aila waf esis Juda sanda' lotuma Godi. Enis ina sailana la'ifis ea! ae! ailana la'ifiwi hi'alana. Ea! la'ifiwi endilisi ma aila waf fowa'inai amam akupapa manda'anai. Ae! ailana andeande' endilisi ikila'as.

¹⁵⁻¹⁶Ea! fowa' gani mama'we ata' owa' kolae, God nagiambame na'a nosahe'e nofale ma enda'mana maol. Anom nimeguf mafe'ma ea! nemaf anama anan na'i nihi'ambe Nogalomana Ananinai ma iwalipasa basef bu'wami ananiami isima sololama Godi, nemaf anama ae! ina afe' ahali' enin epena maol anama, owa!. ¹⁷Ae! ina afe' wambel Jerusalem ati amam God nali! nandandepama manda' maol aposeli, owa!. Nemaf anama atona afe' etap hiagoma Arebia. Anom nimeguf mafe'ma ea! etanima afe' Damaskus.

¹⁸Afagof wanom mafe'ma ea!, afe' Jerusalem ati Pita ape alomana wikifah biam. ¹⁹Ea! ae! ina ati anom aposel, owa!. Ati Jems atona, Dembinai Jisas owalomana.

²⁰Ae! a'ipipa endilisi ma naep Godi nogawa basef amama anda'ami, amama endilisimi atom. Ae! ina ambaso'mepa, owa!. ²¹Anom nimeguf mafe'ma ea! afe' anona wambel nape etap biefina hiagoma Siria naloma

Sialisia. ²²Nemaf anama esis Kristen sape etap hiagoma Judia ina sogawa ae' andeande', ata' owa'. ²³Esis same' basef atoma enis epes sa'i, "Aman anama fowa' nahambombagapa maloma basef Kraisi, nandaiwa'ma bale'ef ape'inai ea' dei' owa'etin. Anama nawalapa basef amama atom fowa' nahambombagami."

²⁴Ea' God nagiambame embale'efana. Amama atom dei' safela agel Godi lu'una.

Amam aposel opalef etifim maloma Pol

2 ¹Afagof hiami 14-peleim mafe'ma ea', ae' afe' Jerusalem wapoti'. Aloma Barnabas wafe' etin. Ae' ao'wa Taitus wapoti' nafe' nalomafa. ²God nihi'ambe na'ama ea' afe'. Basef amama bu'wami awalapam esis anona wambota owa' Judaisi ihi'ambama esis Kristen sape Jerusalemi wapoti'. Ea' aloma amam agufumi atom mape, ihi'ambamam. Ae' andaiwa'ma maol fowa' anda'anai naloma dei' anda'anai notaga falafunai atona, owa'. ³Taitus anan alupunai ae'anai, amam mogawa anan aman Grikinai. Ea' amam ina matopa'mana alop si'i amam Juda manda'am, owa'. Ma'i aho'ma anan. ⁴Basef amama Taitus natopa' alop o ina natopa' alop mataga na'ama. Fowa' amam mambaso'ami ma'i amam Kristen sahin owan endilisimi motopa' alop amamunai. Ea' mandambaho' mawisi nomona ape' Kristen ma'i miti waf bu'unai Jisas Kraisi nase'apana ape' mape la'ifipama Anan. Ea' dei' natagahepa ma waf aonai mape wafifipa. Amam ma'i mogawa waf anama mape wafifipa ea' ma'i muli'akwapa mope owina basef amamumi fowa'imi. ⁵Ape' ina ma'i aho'ma mila basef amamumi, owa'. Dei' main, ape' ma'i mumafi basef bu'wami endilisimi mope andeande'ma ipe' pembale'efam.

⁶Amam agufumi esis Kristen sa'i agufumi asasimi, ae' andaiwa'ma efela agof enis epesi, owa'. A'i agof hiami falafumi atom. God ina nati alop ande' nowalogas, owa'. Anan nati ukup epesi nomon nawalogas. Amam ina ma'ipi anom basef wapoti' ma iwalipasam, owa'. ⁷Ea' amam mogawa God nase'e maol anama ma awalipasa basef bu'wami esis owa' Judaisi, si'i nase'anana Pita nawalipa esis Juda. ⁸God nandandepa Pita nanda'ana nataga la'ifina ma nanda' maol aposel nawalapa basef Godi ma esis Juda. Ea' na'ama etina God nandandepa nanda'e la'ifiwi ma enda' maol aposel awalipasa basef ananiami isima owa' Judaisi. ⁹Esis Kristen sa'i agufumi asasimi Jems naloma Jon naloma Pita. Amam mogawa God nagiambame na'a nase'e maol anama. Ea' manda'afa alupufai onda' maol atotona Godi. Ea' amam wanom ma'i aho' maso'afa lagof aloma Barnabas mihi'amba esis afa' waloma amam wape opalef etifim wanda' maol Godi atona. Ea' amam wanom ma'i aho'ma ondawalagatanima ma afa' biafa ofe' ma esis owa' Judaisi, ea' amam mafe'ma esis Juda. ¹⁰Amam ma'ipafa basef amama atom ma'i afa' biafa ope wigiambama esis Kristen sape

Jerusalemi kwahusi, otamba maim a'asi. Maol anama ae' okom na'iana endilisi.

Pol na'ipa Pita ma waf aonai ma naep epes hiesi

¹¹Nemaf anama Pita nafi'i wambel Antiok, ae' esambala basef ananiami ma naep esis Kristen hiesi. Dei' main, anan nanda' waf aonai. ¹²Nali' nafi'i nape naloma esis Kristen owa' Judaisi na' gwa'aimi nalomas. Anom nimeguf mafe'ma ea', nati amam amama Juda Jems nasapa'am mafi'i, Pita umbamahana ma amam Juda la'ifima maila waf anama matopa' alopanai. Ea' nandamboma natanima nakwaha esis Kristen owa' Judaisi, ina ata' na' gwa'aimi nalomas wapoti', owa'. ¹³Enis Kristen Juda wapoti' umbamahana sakwaha esis owa' Judaisi saila Pita. Barnabas wapoti' umbamahana nanda'am na'ama etin si'i esis.

¹⁴Nogota anama ae' ati waf anama amam manda'anai, ina maila waf bu'unai dende'ma basef bu'wami Godi endilisimi, owa'. Ea' a'ipana naep epes hiesi a'i, "Ine' Judainai. Ea' dei' ine' naila waf anona wambota epes sololama Godi. Waf ape' Judai, ine' nakwahona ea'. Dei' maina ine' la'ifina endilisi ma nanda' epes hiesi saila waf ape' Judai? Na'ama ina andeande', owa'.

Emi egafis sembale'efa Jisas sataga bo'wes andeande' ma naep Godi

¹⁵Ape' mataga wambota Judai, ape' ina mataga epes isima owa' Judaisi sanda' waf aonai, owa'. ¹⁶Ape' mogawa God ina okom napoma epen inima nembale'efa mi'uli ananinai ea' nanda' epen inima bo'wen andeande', owa'. Epen nembale'efa Jisas Kraisi atona, God nofalan na'i bo'wen andeande'. Ape' wapoti' mombale'efa Jisas Kraisi ea' God na'i ape' epes bu'upai Ananipai ma mombale'efa Kraisi. Ea' mi'uli owa'. Dei' main, ina enin epen naila mi'uli anama God naso' Mosesanai, dei' God nofalan na'i enin bo'wen andeande', owa'. ¹⁷Ape' mape la'ifipa maloma Jisas Kraisi dei' God nofalapa epes bu'unai Ananipai. I'i basef amama endilisimi, dei' mape ma'imama? Epes siti ape' owa' mila mi'uli anama fowa' God naso' Mosesanai, atuwasi sofalapa si'i ape' epes aopai si'i isima owa' Judaisi. I'i esis si'ipapa na'ama, ape' ina mi'i Kraisi nafela ape' manda' waf anama aonai, owa'. ¹⁸I'i ae' ali' akwaha waf ape owina mi'uli Godi ea' itanimai ila mi'uli anama wapoti', amama mawalapa ae' aman atopa' mi'uli anama.

¹⁹Dei' main, mi'uli anama nahe si'i aga'. Ina la'ifina nefela ae' wapoti', owa'. Dei' nahe aga' ma etaga epe namowe efa' ambal namunai ila okom Godi. Ea' ae' ape la'ifiwi ma Kraisi aga' ail alomana lawag usi'inai tu'wanainai. ²⁰Ae' ina ape namowe ma ambal ae'anai atona, owa'. Kraisi atona nape namunai opaf ae'anai. Dei' ape etap anae', ape aila pepel Nogalomana Godi embale'fa Anan atona. Anan okom nainaili endilisi,

naso' ambal Ananinai God ma nagiambame. ²¹Ae' ina ewa' alafugama waf God nagiambamapa na'a, owa'. I'i mi'uli fowa' God naso' Mosesanai nonda' epes sotaga bo'wes andeande' ma naep Godi, dei' waf Kraiss naga'manai falafifunai atona ofagena owa'."

**Waf biefina, saila mi'uli fowa' God naso' Mosesanai
naloma sembale'efa Kraisanai**

3 ¹Ipe' Galesia ukup masi'ipei. Afa' wawalipipa basef alihima Jisas Kraiss naga'ma ipe' lawag usi'inai tu'wanainai, wawalipipam alihim endilisi si'i patolom naep ipe'imi. Dei' ata' emi namboma ukup ipe'imi mase'epa? ²Ae' a'i ihali'ipa ma basef etifim. Fowa' ipe' pefa' Ambal Bu'unai Godi nape opalef ipe'imi, ipe' paila waf si'i mi'uli God naso' Mosesanai na'iam pefa'ana o pame' basef bu'wami Godi atom pembale'efam pefa'ana? ³Endilisi, ae' ati ipe' ukup masi'ipei. Ipe' pafela maol panda'ana la'ifipa ma Ambal Bu'unai Godi, ea' dei' pa'i penda'ana pembefana pepel ipe'inai atona. Na'ama aom. ⁴Dei' amamaga amama nimanimi fowa' ipe' pefa'ama maol bu'unai Godi pefa'am na'a? Owa'. Ae' a'i amama ina matagamepa na'a, owa'.^a ⁵Maina eaf dei' God nase'epa Ambal Bu'unai Ananinai nanda' ikwaf la'ifinai la'afena ipe'? Ambal Godi na'i ipe' paila mi'uli fowa' God naso' Mosesanai nanda' ikwaf anama, o Ambal Godi na'i pame' basef bu'wami Godi pembale'efam pailam nanda' ikwaf anama?

⁶Ipe' ata' ukup mopoma Abraham. Anan si'i anona ikwafa waf bu'unai pembale'efa God. Basef Baibelimi ma'iam alihim ma'i, "Abraham nembale'efa God. Amama atom dei' God na'i anan aman bu'unai."

⁷Ea' dei' ipe' pegawa, emi egafis sembale'efa God ma basef bu'wami Ananimi, epes isima bafasana awasi endilisi Abrahami.

⁸Fowa' gani basef Baibelimi ma'iam alihima anona nogota owagama God nonda' esis owa' Judaisi sombale'efa anan, sotaga bo'wes ma naep ananimi. Fowa' basef Baibelimi ma'ipa Abrahami basef bu'wami Godi. Mihi'ambana ma'i, "Owagama God nonda' ine' ma nigiangbama epes hiesi sape etapi sotaga bo'wes sope andeande'."

⁹Abraham nembale'efa God ea' God nofalo'mana na'ipana basef bu'wami Ananimi. Dei' God nofalo'ma emi egafis sembale'efa anan ni'ipasa basef bu'wami ananimi na'ama etin si'i fowa' na'ipa Abraham.

¹⁰Emi egafis ukup mapoma waf saila mi'uli esis Juda sailanai dei' sape owina okom wandafunai Godi. Dei' main, basef mail Baibeli ma'i na'ama ma'i, "Emi egafis la'ela'ef owa' sila basef hiami mail mi'uli Godi hi'ilam andeande', isima sape owina okom wandafunai Godi."

a Amam gawaimi mamboma basef mail lain 4i na'ama. Ae' a'i amama bu'wami Ambal Bu'unai Godi fowa' nanda'am mataga ipe', ipe' ukup mase'epa ma amama, o owa'? A'i ipe' ina ukup mase'epamam, owa'. **b** 3:6 Ro 4:3; Ga 3:8-9; Ap 3:5; Ro 4:16 **c** 3:10 Diu 27:26

¹¹Dei' basef amama mataga mandawalap alihim. Ina enin epen atitin naila mi'uli Godi nataga bo'wena naep Godi, owa'. Dei' main, basef mail Baibeli ma'iam na'ama ma'i, "Emi egafis sembale'efa Godi esis etis sataga bo'wes ma naep ananiami ma sape andeande' la'ela'ef."

¹²Ea' waf ofagena saila mi'uli anama Godi ina nape atogon si'i waf sembale'efa God, owa'etin. Basef mail buk Baibeli ma'i anom basef la'ifimi ma mi'uli anama ma'i, "Emi egafis saila basef hiami mail mi'uli anama hi'ilana andeande', epen inima nape namina naila basef amama hiami hi'alam."

¹³Ea' Krai natagahepa ma okom wandafunai Godi nape mi'uli ananinai. God nanda' nimaniami ma awami ape' manda'ami hiami nakolasom mafe'ma anan atona, ea' ofagema amama mapoma anan atona nofa'am. Dei' main, basef mail Baibeli ma'i, "Emi egafis saundas sahas sail lawah usi'imi tu'wanaimi, amama atom sape owina okom wandafunai Godi."

¹⁴Krais Jisas nanda'am na'ama ma nanda' amamaga bu'wami God na'ipa Abrahamami motagama enis epes sololama basef Godi. Nanda'am na'ama ma ape' mombale'efa basef bu'wami ma mofa' Ambal Bu'unai Ananinai si'i fowa' na'i basef endilisimi atom.

Mi'uli esis Juda sailanai ina la'ifina nali'amona basef la'ifimi God na'i endilisimi atom

¹⁵Ipe' Kristen sahin owan, a'i i'ipipa anom basef womun etina waf ape' manda'anai. I'i anom amam mi'i anom basef la'ifimi endilisim atom, ina enin epen la'ifina nehape'am nowataniam, owa'. Mope la'ifim la'ela'ef.

¹⁶Fowa' gani God naloma Abraham ma'i basef la'ifim endilisimi atom bafalomana ananinai anona nemaf neataga, si'i waf ape' epes sa'i basef endilisimi atom. Basef mail Baibeli ina ma'i, "Ine' neloma bafasena ine'isi." Owa'etin. Amama ma'i epes hiesi. Ea' basef mail Baibeli ma'i, "Ine' neloma bafalomana ine'inai." Amama ma'i epen atotona, anan Krai. ¹⁷Basef ae' a'ipipami ofagema na'ama. Fowa' gani God na'i basef la'ifimi endilisi atom owagama mola gwa'aimi. Ea' afagof hiami 430-peleim mafe' ea', God nase'as mi'uli ananinai naso' Mosesanai. Mi'uli anama ina la'ifina nehape' basef la'ifimi amama mali'i God na'i endilisimi atom, owa'. ¹⁸Dei' main, God nanda' waf bu'unai ma ape' nofa'apa makwaha waf aonai motanimani. I'i mi'uli anama nowalapai waf anama bu'unai, dei' basef God na'i endilisimi atom owa'etin. Amama owa'. Fowa' God na'i basef endilisimi atoma waf anama bu'unai nagiambama Abraham na'a nofa'ana notanimani.

¹⁹Dei' God nase'apa mi'uli anama ma main? Fowa' gani God nali' na'ipasa basef Ananiami endilisimi atom. Nagi' nowatani mi'uli anama nihi'ambapa

ofagema ma waf aonai nataga alihina. Ea' God na'i mi'uli anama nope nifi'i notambel nogota anama Abraham bafalomana neataganai. Fowa' God na'i basef amama la'ifimi endilisimi atom ma bafalomana anama. God na'ipam mi'uli anama amam ensel ea' ma'ipa epesa aman nape la'afen, anan Moses. ²⁰I'i epen atitin nepe, aman nape la'afeni maol a'ana. Ea' i'i epes hiesi sope, anan nope la'afena esis. Ea' God anan atona nape.

Mi'uli fowa' God naso' Mosesanai nape nali'ma ape' ma mefe'ma Krai

²¹Ipe' pa'i basef amama mail mi'uli esis Juda sailanai ma'i mosambala basef la'ifimi God na'i endilisimi atom o owa'? Owa'etin. Dei' main, ape' hiapai mape etapi manda' waf aonai. I'i God nease'apa anona mi'uli ma mofa' ambal namunai, ape' meataga epes bu'unai mope andeande' ma mila mi'uli anama. Owa'etin. Basef mail buk Baibeli ma'i waf aonai ape' manda'anai membalo' ape' hiapai. ²²Amamaga mamumami mombalo'apa mape etap anae'. Waf aonai anama nombalo'apa mapoma anona nemaf ape' mombale'efa Kraisi mofa' amama bu'wami. Amama fowa' gani God na'i basef endilisimi atom ma anona nemaf noso' esis sembale'efa Kraisi sefa'am.

²³Fowa' gani waf anama sembale'efa Jisas Kraisanai ina dei' nataga, ata' owa'. Nemaf anama mi'uli esis Juda sailana nembalo'apa la'ifipa mape si'i kalabus mape mape ma dei' nemaf anama God nihi'ambapa alihima ape' mombale'efa Jisas Krai. ²⁴Mi'uli anama si'i enin epen nimafiapa nefa'apa mafe'ma Kraisa mombale'efana ma God nofalapa epes bu'unai Ananipai. ²⁵Dei' nemaf anama mataga ma mombale'efa Krai. Ea' mi'uli anama ina ata' nimafiapa wapoti', owa'.

Ape' mombale'efa Krai, amama atom dei' mataga awasi Godi

²⁶Ipe' pembale'efa Krai Jisas. Amama atom dei' ipe' hipei pataga awasi Godi, pape la'ifipa paloma Krai Jisas. ²⁷Ipe' hipei pefa' baptais ma pape la'ifipa paloma Jisas Krai. Ea' dei' pefa' waf ananinai si'i pewahe'a lowaguf. ²⁸Dei' ina enis epes sape dambesi ma enis epesa naep Godi, owa'. Esi Juda ina sape dambesa isima owa' Judaisi, emi egafis agof a'asi ina sape owina epes agufisi, amam ina mape dambema awau nematawa, owa'. Ipe' hipei pape la'ifipa paloma Jisas Krai pataga etifipa. ²⁹I'i ipe' epes Kraisi endilisi, ipe' awasi Abrahami pembale'efa Kraisa anona nemaf God nofa'epa pitanimani pepe andeande' si'i basef amama la'ifimi fowa' na'i endilisimi atom naloma Abraham ma'iami.

**Ape' fowa' mape owina waf aonai dei' Krai
atona nanda'apa mataga awasi Godi**

4 ¹Basef ae'ami mape na'ama. Nogalomana nali'i anama owagama nofa' amamaga ahalomanai. Ea' anan ata' sa'ona sanda'ana nape

owina anona aman dembinai. Ea' endilisi amamaga hiami ahalomanai, nogalomanai atom. ²Nemaf anama nogalomana ata' so'uso'win, nape owina agufumi mumafianama gwa'aimi otamba maim nafe' nafe'ma nemaf ahalomana nandandepanai nataga. Nemaf anama amam ina ata' mumafiana wapoti', owa'. ³Ape' wapoti' mape na'ama etin si'i nogalomana anama. Fowa' ape' ata' owa' mombale'efa basef Godi andeande', nogota anama ata' manda' maol mape owina mi'uli Godi naso' Moses anai o ambagof awami dembemi mumafi amamaga hiami mape ilif etapi. ⁴Ea' nogota anama God na'ianai nataga, anan nasapa' Nogalomana ananinai nafi'i etap anae'. Ano'w nemata'w kolana nataga epen nape owina mi'uli esis Juda sailanai. ⁵Natagahepa ma mi'uli anama nembalo'apa ea' natalepa ma mape wafifipa. Nanda'am na'ama ma God dei' nefa'apa numafiapa mape awasi ananipai endilisi.

⁶Ape' mape awasi ananipai. Amama atom dei' God nase'apa Ambal Bu'unai Nogalomanai nawis opalef ape'imi. Ambal anama nalef nofalana na'i, "Ahalome, Ahalome!" ⁷Dei' ipe' ina pape panda' maol pape owina enis epes agof a'epa, pape owina ambagof amama awami, owa'. Ipe' awasi ananipai. Owagama God nose'epa amamaga bu'wami hiami nandondombam ma'omempa nease'epam.

Pol okom nainaila endilisi esis Kristen sape Galesiai

⁸eFowa' ipe' owa' ata' pegawa God, pape panda' maol aonai pape la'ifipa pail ambagof awami etapami. Amam ina endilisimi, owa'. ⁹Dei' ipe' pegawa God. Ea' endilisi, Anan nogawa ipe'. Ea' dei' emi ata' nanda'epa petanima pafe' paila ambagof amama awami ina la'ifimi? Na'ama ina bo'om, owa'. Dei' maina ipe' pa'i pepe owina ambagof amama wapoti'? Hapaimi. ¹⁰⁻¹¹/Ae' okom na'i ipe', umbamahe. Dei' maina ukup ipe'imi ma'ima'i bo'om mapoma afagel dambainai naloma aon dambainai maloma nogota asaf owaf mataganai maloma anom nimeguf pa'i lu'wami panda' lotuma Godami?§

Amama hapaimi. Na'ama maol ae' anda'anai agiambamepa notaga nalo. ¹²Dei' a'ipipa basef la'ifimi a'i ipe' pekwaha nomonas amama pape owina mi'uli anama. Ae' ina ape owina mi'uli Godi, owa'. Ape wafifiwi. Ea' pepe wafifipa si'i ae'. Dei' main, ae' embale'efa Krai si'i ipe'. Fowa' ipe' ina panda'me anona waf aonai, owa'. ¹³^hIpe' pegawa fowa' dambadamba afe'mago ipe', alop ae'anai ina la'ifina, owa'. Ape alomepa anom nimeguf, awalapa basef bu'wami Godi a'ipipam. ¹⁴Awes

e 4:8 1 Ko 8:4-6 f 4:10 Ro 14:5; Kl 2:16 g Waf anama hianai na'i waf esis Juda fowa' sanda' lotuma God sanda'anai. Ea' esis saho'ofa waf sonda' lotuma God sanda'anai. Esis saho'ofana sanda'ana nataga na'ama etin si'i sanda' lotuma god baso'omunai. h 4:13 1 Ko 2:3

lu'unai nanda'e ea' alop ae'anai aona. Amama manda'epa nimanipa. Ea' ipe' ina patolowe pandafa'me pewa' alafugae, owa'. Ipe' pandanifelame si'i pandanifel ma anona ensel Godi, o si'i Krai Jisas atona. ¹⁵Fowa' ape alomepa ipe' pandanifel endilisi. Ea' dei' danifel ipe'inai hi'alana. Ea' fowa' ipe' pandanifel endilisi na'ama pa'i ukup ma'i, I'i ipe' la'ifipa, pese'e naep ipe'imi esam. ¹⁶Ea' dei' ukup mape ipe' ma'imama ma'ae? Ae' si'i nautamepa ma a'ipipa basef amama endilisimi? Ae' ina egawa, owa'.

¹⁷Endilisi, enis epes sambaso'mami ukup mohafel mehipe sa'i somboma ukup ipe'imi ma pila basef asasimi. Ea' ukup asasimi ina bo'om, owa'. Esis ina sagiambamepa ma basef Godi, owa'. Sandaiwa'ma ipe' peme' basef ae'ami. Sanda'am na'ama ma ipe' ukup mohafel la'ifima pila esis etis. ¹⁸I'i esis ukup mohafel la'ifima waf bu'unai ma sigiambamepa la'ela'ef, na'ama andeande'. Ea' i'i sonda'am na'ama nimeguf anama atom ae' ape alomepa, ina andeande', owa'. Ea' sonda'am nimeguf amama ikwahipa efe', andeande'. ¹⁹Ipe' awasi alupipei ae'ipei, ae' okom aona si'i nematawa wame' nimanimi ola awasi. Ame' okom aona ma ipe' efe' efe' etaga ma nogota anama Krai notaga nondawalap alihina opalef ipe'imi nomon ea'ae' okom bo'ona. ²⁰Ae' ati uwahipipa! Dei' ae' okom natanea nafe'mago ipe' endilisi. Ae' ina egawa igiambamepa i'imama? Ea' okom nainailipa a'i dei' epe elomepa i'ipipa anom basef bu'wami naep ipe'imi. Ea' owa'.

Pol na'i anom basef womun etina nematawa biawa Hega kwaloma Sara

²¹Ipe' pa'i pepe owina mi'uli anama fowa' God naso' Mosesanai. Dei' a'i ihali'ipa ma anom basef. Ipe' pegawa basef ofagema ma mi'uli anama o owa? Dei' a'ipipa. ²²Si'i basef mail Baibeli ma'i, kwanda'mana maoli Abraham nola awasi amam biam. Anona Hega kolanai. Ea' anona waulu'mana endilisi Sara kolanai. ²³Nogalomana kwanda'mana maoli Hega kolanai si'i ape' epes sandaso'ama sola awasi. Ea' nogalomana Sara kolanai natagama basef la'ifimi God na'i endilisimi atom.

²⁴Nematawa awama biawa ondola'wifa basef endilisimi atom biefim. Nemata'w akwama Hega kondola'wifa basef mataga halaf Sainai. Awasi ako'usi anona nemaf agof a'as sonda' maol etin sope owina enis epes. ²⁵Akwa'w kondola'wifa halaf Sainai, nape anona etap hiagoma Arebia, ea' akwa'w basef womun etina wambel anama Jerusalem dei' nape etap anae'. Dei' main, akwa'w kwape kwanda' maol la'ifikw kwaloma awasi akwa'usi sape owina pepel si'i esis Juda sape Jerusalem sape owina mi'uli God naso' Mosesanai.

²⁶Ea' wambel ape'inai Jerusalem nape gani ilif. Emi egafis sape wambel anama ina sape owina mi'uli anama, owa'. Sandatagah sape wafifis.

²⁷Dei' main, Baibel na'iam na'ama na'i,

“Nemata'w, ine' nemata'w asinai ma owa' nela awasi, ine' dei' nindanifal ni'i mehip. Ine' ata' owa' neme' nimanimi si'i sola awasi same'ami, ine' nega ni'i mehip! Nemata'w asa'wi anona nemaf kola awasi hiesi kwikila' nemata'w kwaso' aman kolasi.”

²⁸Dei' ipe' sahin owan ae'ipei, ipe' awasi Godi pataga si'i basef la'ifimi God na'i endilisimi atom si'i Aisak. ²⁹Fowa' nogota anama awani aman nataga waf anama sandaso'amainai nase'ana nimanimi awani aman inima God atona nanda'an nataga pepel Ambal Bu'unai Ananinai. Amama na'ama etin dei' wapoti'. Esis sape owina mi'uli fowa' God naso' Mosesanai sase'apa nimanimi ape' awasi Godi. ³⁰Dei' buk Baibel na'iam na'imama? Na'iam na'i,

“Galo'makwo nemata'w akwama agel a'akwi kwanda' maol na'a kwape owina enis epes kolomago nogaloma'w akwa'unai. So'uso'win inima anona nemaf ina nefa' amamaga ahalomanai noloma so'uso'win nataga nemata'w kwape wafifi'wi, owa'.” ³¹Ea' dei' ape' Kristen alupipai, ina si'i awasi wataga nemata'w akwama kwape owina enis epes, owa'. Ape' si'i awasi wataga nemata'w akwama wafifi'wi.

Ape' wafifipai mope wafifipa endilisi

5 ¹Krais atona natagahepa mape wafifipa. Amama atom dei' ipe' pitu la'ifipa. Ina ata' pi'i aho'ma enis epes si'ipipa pitanima pepe pila mi'uli anama esis Juda sailanai wapoti', owa'.

²Peme', ae' Pol a'ipipa amama. I'i ipe' pi'i aho'ma amam motopa'mepa alop, Krais ina nagiambamepa, owa'. ³A'i i'ipa ipe' amam hipei wapoti'. Emi aman ni'i aho'ma motopa'mana alop ananinai, anan nila mi'uli anama hianai hi'ilana. ⁴I'i ipe' pa'i pila mi'uli anama ma nambimb God ni'i ipe' epes bu'upei, ipe' pakwaha Krais pefalana bounai, ea' pelolama waf God nagiambamapa na'a pakwahona. ⁵Ea' owa' etin. Ape' mombale'efa Kraisa pepel Ambal Bu'unai Godi. Ea' mogawa endilisi mape mohafa anona nemaf God ni'i ape' bu'upai ma okom ananinai. ⁶Emi egafis sepe la'ifisa Krais Jisas, waf anama matopa' alopanai o owa' motopa' alopanai anama falafunai atona owa' la'ifina. Ea' waf sombale'efa Krais atona nawalapai waf ukup maimailasanai. Amama bu'wami endilisi mikila'. ⁷Fowa' ipe' pape panda' waf bu'unai pailana andeande'. Ea' dei' ata' emi nahopa eafa ipe' ma owa' pila basef endilisimi wapoti? Emi namboma ukup ipe'imi pakwaha basef amama? ⁸God ina nanda'epa na'ama, owa'. Anan nofalepa pafi'mai anan. ⁹Anom basef ma'i na'ama ma'i, “Anom yis manda' bret natifi, amama manda' bret hianai nataga lu'una.”

¹⁰ Ae' alomepa ukup etifim mape la'ifim maloma Dembinai. Ea' egawepa ipe' nambimb ina pila anom basef, owa'. Pila okom ae'anai atona. Ae' ina egawa aman anama namboma ukup ipe'imi, owa'. Ea' hapainai, anan nanda' waf aonai anona nemaf God nose'ana nimanimi. ¹¹ Ipe' sahin owan ae'ipei, i'i endilisi ae' awalipipa ma basef amama patopa' alopanai, dei' maina esis sa'i sose'e nimanimi? I'i ae' i'ipipa basef amama, esis ina si'i sehe, owa'. Ea' ae' a'lipipa basef bu'wami ma Krai naga' lawag usi'inai tu'wanainai. Ea' esis ukup aom sa'i sose'e nimanimi. ¹² Amam amama mamboma opalef ipe'imi, andeande'ma motopa'mama alop anama tu'wanina amamunai atona hi'ilana!^k

¹³ Endilisi ipe' sahin owan, God nofalipei ma pepe wafifipa andeande'. Na'ama ipe' ukup mi'i, ape' mape andeande' wafifipa, dei' andeande'ma monda' waf alop atona. Ipe' ina ukup mi'i na'ama owa'. Ipe' ukup mimila sahin owan ipe'isi penda' maol etifigin pindagigiambanama. ¹⁴ Dei' main, mi'uli God naso' Mosesanai hianai nape nomona basef amama atom ma'i, "Ipe' ukup mimila epes isima hiesi si'i ukup maila ipe' etipa."

¹⁵ I'i ipe' penda' lopa' fitap nope la'afena ipe' etipa, ipe' pindumafuma andeande'. Na'ama ipe' hipei pendakolas pesa pewala etin!

Waf dambainai ma Ambal Bu'unai Godi naloma waf saila opalef apimi

¹⁶ Basef ae' a'iami amama. Ipe' pembale'efa Ambal Bu'unai Godi pefe'. I'i ipe' pilam penda'am na'ama, ina anona nemaf pila waf apinai, owa'. ^{17m} Ape' mogawa opaf apinai na'i nohogofa Ambal Bu'unai Godi, ea' Ambal Godi na'i nohogofa opaf apinai. Amam biam mandahihanama mafitap mape. Ea' amamaga ipe' pa'i pienda'ami ina la'ifipama panda'am, owa'. ¹⁸ I'i ipe' pila Ambal Bu'unai Godi atona, ipe' ina ata' pila mi'uli esis Juda sailanai, owa'.

¹⁹ Waf opaf apinai epes hiesi sogawana ea' nape alihina. Anama na'ama. So'a waol, waf aonai, ukup mohafema waf aonai, ²⁰ sandagala sanifela god baso'omunai, sanda' mu'uhup, sanda' ufial ma'akw, waf nefala enis naumbih, ukup mapoma esis etis, lopa' fitap, waf kowalasa anom amamaga enis epesi, ukup wandafum, basef wandafumi sondaha pepe'ma biefis, sowala wambotagw, ²¹ ukup aoma kowalasa amamaga enis epesi, sanda' spak sahaga sagaol, sa' gwa'aimi maloma embel la'ifimi hiami ma sanda' awalef awami, ea' waf naninani aonai na'ama. Fowa' a'lipipa dei' i'ipipa wapoti'. Emi egafis sanda' waf anama aonai, anona nemaf ina sefe' suwis wambel Godi, owa'.

²² Ea' Ambal Bu'unai Godi nawalapai waf bu'unai na'ama. Waf ukup maimaila enis epes, danifel, opalef awanemi, waf nape natilisa sonda'mena

k Basef amama ofagama biefim. Anom ma'i si'i sagi popas bogofi nombagw. Amama Pol na'ipa amam mambaso'ami basef la'ifimi. Ea' anom ma'i amam amama makwaha sombale'efa Krai ma mope laogon. 1 5:16 Ro 8:4; Ga 5:25 m 5:17 Ro 7:15,23; 1 Pi 2:11

waf aonai, waf sati uwahipisanai, waf ukup bo'oma enis epes nigiangamas, nanda' amamaga andeande' ma naep epesi God wapoti', ²³ waf so'umbilanai, naloma waf ukup bo'omi mapaisa sumafi alop andeande'. Owa' anom basefa mi'uli atotona nape lu'una nikila' waf anama bu'unai, owa'. ²⁴ Emi egafis Kraisi Jisasi saunda opalef apimi mail lawag usi'inai tu'wanainai maloma waf naninani ukup mohafemanai naloma naninani aonai. ²⁵ Ambal Bu'unai Godi atona nase'apa ambal namunai napaipa. Ea' dei' ape' mila waf ananinai mefe'. ²⁶ Ape' ina mosambala basef mefela agof ape'imi atom, mi'i basef moloma alupusi ape'isi mondahihianamama anona waf, owa'. Ape' ina kowalapa ma enis epes soloma amamaga asasimi, owa'.

Ape' mondagigiambanama esis alupusi ma mofa' nimanimi meatagamasi

6 ¹ Sahin owan, ipe' i'i piti enin epen ipe'ini nenda' anona waf aonai, ipe' enipa pape la'ifipama Ambal Bu'unai Godi pigiangaman pi'ipan so'uso'umbel. Ipe' hipei atona etin pindumafuma andeande' ma waf ipe' panda'anai. Na'ama Satan nogwamba ipe' wapoti'. ² Ipe' pigiangama sahin owan ipe'isi ma pefa' nimanimi asasimi. Penda' waf anama nefe' nondahama mi'uli Kraisi endilisi. ³ I'i enin epen okom ni'i nembaso'am ni'i enin agel lu'unai ma enin agel a'an, epen inima nembaso'ma okom ananinai atona. ⁴ Epes hiesi atona etin ata' sowaloga maol asasinai deindei', bo'ona o aona. I'i bo'ona, epen inima nindanifel ma maol anama ananinai. Ea' enin maol a'ana newaloga maol enin epeni. ⁵ Amam nematawa hiesi atona etin anona nemaf sofa' nimanimi asasimi deindei'. ⁶ Emi egafis sefa' basef Godi, esis ukup mi'i sowaloga amamaga bu'wami asasimi sose'ana tu'wanim mefe'ma epen gawainai nawalipami. ⁷ Ipe' ina pembaso'ma ipe' etipa pi'i God okom nase'anai gawa a'anai, owa'. I'i enin epen newa anom amamaga aof ananinai, anona nemaf amamaga amama atom nitanima nela'am wapoti'. ⁸ I'i epen inima nenda' maol neloma wafa opaf apinai ananinai, nambimb waf anama atona nonda' epen inima awen nega' hegililan. Ea' emi egafis senda' maol seloma waf Ambal Bu'unai Godi, nambimb Ambal anama nowalapai ambal namunai ma epes isima sope andeande' la'ela'ef. ⁹ Amama atom dei' ape' ina ala'uta napa ma monda' waf bu'unai, owa'. Monda'ana la'ela'ef. I'i bihiguf ape'imi monda' maol la'ifina, anona nemaf mola' gwa'aimi bu'wami endilisi. ¹⁰ I'i ape' muti eaf bu'unai, monda' waf bu'unai ma epes hiesi migiangamas atona etin. Ape' monda'ana na'ama etin la'ifipa esis sahin owan sombale'efa Dembinai mikila' manda'ana enis epes.

Pol na'i basef womun etin na'i anan si'i nail lawag usi'inai tu'wanainai naloma Jisas Kraisi

¹¹ Ipe' piti amef amama lu'wami dei' ahapila pen lagel ae'anai anda'mepami. ¹² Anom amam la'ifim endilisi ma'i motopa'mepa alop

ipe'inai. Dei' maina amam manda'am na'ama? Ma'li mofa' agof lu'wami ma naep epesi.

Amam ukup ma'li na'ama ma'i, "Na'ama enis epes sogawa afa' si'i afa' wawalipasa basefa Jisas Kraisi naga' lawag usi'inai tu'wanainai ea' sohafa oga'."

¹³Ina enis epes saila mi'uli anama God naso' Mosesani andeande', owa'. Amam matopa' alop amamunai wapoti', ina mailana andeande', owa'. Ma'li motopa' alop ipe'inai ma mofa' agof lu'wami ma mi'ipa epes hiesi mi'i, "Amam Galesia mofa' ikwaf anama matopa' alop amamunai."

¹⁴Ea' ae' owa'etin. Andaiwa' ma epes sefela agel ae'anai lu'una, owa'. Ae' andanifel ma efela agela Dembinai ape'inai Jisas Kraisi atona, anan naga' lawag usi'inai tu'wanainai. Lawag anama Kraisi atona, dei' waf etapanai naga' nomon opaf ae'anai, dei' ae' si'i epen naga' lawag usi'inai tu'wanainai ma naep epes sape etapi. ¹⁵Waf anama matopa' alop o owa' motopa' alop, anama falafunai atona. Ea' God nanda'apa mataga dambaipa, waf anama endilisinai. ¹⁶Emi egafis saila basef amama ae' a'i opalef asasimi mope awanem, ea' ae' a'i God niti uwahipis nigiambamas soloma epes Israel hiesi Godi.

¹⁷Basef akutaimi amama. Ae' andaiwa' ma anona aman nose'e nimanimi wapoti', owa'. Dei' main, amam amama mahe melegw amama Jisasi mape alop ae'anai.

¹⁸Ipe' alupipei, ae' a'i Dembinai ape'inai Jisas Kraisi nigiambamepa na'a pepe andeande'. Dei' okom Ananinai nope molomago ambagof ipe'imi. Endilisi.